ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/24/521-1297

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Karin Uuselu
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	18.06.2024 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	06.05.2024 (registreeritud inspektsioonis 07.05.2024)
Teabevaldaja	Eesti Vehklemisliit MTÜ aadress: Kadaka tee 42n, Tallinn, 12915 e-posti aadress: evl@vehklemisliit.ee
Teabevaldaja vastutava isik	Juhatuse liige
Vaide esitaja (teabenõudja)	Epee Export OÜ aadress: Keskkoha, Silmsi küla, Kose vald, 75024 e-posti aadress: martti@vehklemine.com

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõike 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punkti 3, haldusmenetluse seaduse § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse (VVS) § 75^1 lõike 4 alusel

1) teen otsuse rahuldada vaie osaliselt;
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
a) vaadata uuesti läbi vaide esitaja 23.04.2024 esitatud teabenõude punkt 9, sest MTÜ Eesti Vehklemisliit on Eesti Kultuurkapitalilt saadud toetuse osas teabevaldaja AvTS-i mõistes;
b) väljastada vaide esitajale teabenõude punktis 9 soovitud teave osas, millele ei ole seatud seadusest tulenevat juurdepääsupiirangut;
c) juhul, kui teabevaldaja siiski leiab, et teabenõude punktis 9 küsitud teavet ei saa väljastada, siis tuleb välja tuua keeldumise alus ning keeldumist põhjendada;
3) jätta vaie rahuldamata vaide esitaja 23.04.2024 esitatud teabenõude punktide 1 – 8 osas, sest MTÜ Eesti Vehklemisliit ei ole kõnealuste punktide osas teabevaldaja AvTS-i mõistes;
4) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 02.07.2024;
5) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse üksnes vaideotsuse rahuldamata jäänud osas (resolutsiooni punkt 3). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (resolutsiooni punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebusega halduskohtusse.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:
Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon ettekirjutuse adressaadile AvTS § 51 lõike 3 alusel:

Sunniraha 2000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:
1. Vaide esitaja edastas 23.04.2024 MTÜ Eesti Vehklemisliidule (EVL) teabenõude, mille punktides 1 – 8 soovis saada Põhjamaade vehklemise meistrivõistluste rahavoogude aruandeid kõikide tasumisviiside osas sportlaste/osavõtjate individuaalsete/võistkondlike osalustasude; osavõtjatelt laekunud kohtunike tasude; kohtunikele ja korraldajatele tehtud väljamaksete; osavõtjatelt majutuse ning transpordi eest laekunud tasude; Kääriku Spordikeskuse hotellile tehtud väljamaksete kohta. Lisaks küsiti punktis 9 dokumenti või otsust selle kohta, kui võistluste korraldamiseks on saadud toetust riigilt, kohalikult omavalitsuselt või eraõiguslikult juriidiliselt isikult.
2. Kuna vaide esitaja hinnangul ei vastanud EVL teabenõudele tähtaegselt, siis esitas ta Andmekaitse Inspektsioonile sellekohase vaide 06.05.2024 (registreeritud inspektsioonis 07.05.2024). Vaidele oli lisatud vaide esitaja ja EVL vaheline kirjavahetus.
3. EVL edastas 06.05.2024 vaide esitajale ja inspektsioonile (registreeritud inspektsioonis 07.05.2024) teabenõude vastuse.
4. Kuna vaidele lisatud kirjavahetusest nähtub, et EVL on teabenõudega küsitu osas vaide esitajale 24.04.2024 sisulised selgitused andnud, siis 09.05.2024 palus inspektsioon vaides puuduste kõrvaldamisena muu hulgas selgitada, milline konkreetne dokument on vaide esitajal saamata jäänud.
5. Vaide esitaja andis 13.05.2024 (registreeritud inspektsioonis 14.05.2024) lisaselgitused, milles märkis, et EVL-lt 06.05.2024 saabunud teabenõude vastus ei ole tema hinnangul sisuline ja on eksitav. Vastamata on teabenõude punktides 1 – 8 küsitule ning punkti 9 osas on antud vastuoluline selgitus.
6. Inspektsioon edastas EVL-le järelepärimise 23.05.2024, millele sai vastuse 07.06.2024.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja nõue:

Teha EVL-ile ettekirjutus teabenõudes küsitud dokumentide esitamiseks ning kohaldada ettekirjutuse täitmise tagamiseks seaduses ettenähtud sunnimeetmeid.

Vaide põhjendused:

Vastavalt AvTS § 3 lõikele 1 on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. AvTS § 4 lõike 1 kohaselt on demokraatliku riigikorralduse tagamiseks ning avaliku huvi ja igaühe õiguste, vabaduste ja kohustuste täitmise võimaldamiseks teabevaldajad kohustatud tagama juurdepääsu nende valduses olevale teabele seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

AvTS § 5 lõike 2 järgi on eraõiguslik juriidiline isik ja füüsiline isik teabevaldaja, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu- sotsiaal- või muid avalikke teenuseid. Tulenevalt AvTS § 9 lõikest 2 on teabevaldaja kohustatud võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras. Teabele juurdepääsu võimaldamisel on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus.

Vaides puuduste kõrvaldamise vastuses on vaide esitaja täpsustanud, et soovib teabenõude punktide 1 – 8 kohta raamatupidamise algdokumente. 06.05.2024 edastatud teabenõude vastuse osas on selgitatud, et kõnealune vastus on vastuolus EVL varasemalt antud selgitustega, sest Eesti Kultuurkapital (KULKA) on majandatav riigieelarvest ning sealt saadud toetused on riiklikud. Seega ootab vaide esitaja võistluste korraldamisel riigi või kohaliku omavalitsuse toetusete kasutamise osas ühtset vastust ning toetuse saamisel seda kinnitavat dokumenti/lepingut.

Lisaks on vaide esitaja selgitanud, et EVL eraõigusliku juriidilise isikuna täidab talle spordiseadusega pandud sporditegevuse korraldamise ja arendamise kohustust ehk avalikku ülesannet, mida sätestab ka EVL põhikiri.

Vaide esitaja märgib, et vaidlus puudub selle üle, et EVL on AvTS § 5 alusel teabevaldajaks teabe osas, mis puudutab avalike ülesannete täitmist ja teabe osas, mis puudutab toetusena antud vahendite kasutamist. Seega oli liidul kohustus teabenõudele vastata viie tööpäeva jooksul või sama tähtaja jooksul pikendada teabenõude täitmise tähtaega 15 tööpäevani (AvTS §18 ja 19).

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

EVL selgitas inspektsioonile, et 23.04.2024 teabenõudele vastati koheselt. Võistluste peakorraldaja hr Xxxxx Xxxxx edastas vaide esitajale vastuse 24.04.2024. Kuna vaide esitaja soovis saada EVL presidendi allkirjaga faili, siis EVL president allkirjastas vastuse digitaalselt ja edastas asjaosalistele. *Otse konteinerilt saates võis tekkida tehniline tõrge. Teistele sisestatud adressaatidele jõudis kiri kohale.*

EVL on vastuses inspektsioonile märkinud, et liit ei ole saanud Põhjamaade meistrivõistluse läbiviimiseks rahalisi vahendeid riigi ega kohaliku omavalitsuse eelarvest, toetust saadi KULKA-lt 1500,- euro ulatuses. Toetuse kasutamise kohta on KULKA-le esitatud aruanne ja see on avalik info. Vaide esitajale pakuti võimalust, et tänane peasekretär laeb aruande alla ja edastab. Sellekohast sooviavaldust vaide esitaja EVL-le ei edastanud.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Vaide ese

1. Inspektsioonile 06.05.2024 esitatud (registreeritud inspektsioonis 07.05.2024) vaide kohaselt jättis EVL vaide esitaja 23.04.2024 edastatud teabenõudele tähtaegselt vastamata. Selles tulenevalt on vaide esemeks teabenõude mittetähtaegne täitmine.

2. AvTS § 18 lõike 1 kohaselt täidetakse teabenõue viivituseta, kuid mitte hiljem kui 5 (viie) tööpäeva jooksul. Vaidele lisatud vaide esitaja ja EVL vahelisest kirjavahetusest nähtub, et X. Xxxxx EVL esindajana on teabenõudele vastanud 24.04.2024. Vastuses on selgitatud EVL teabevaldajaks olemist AvTS-i mõistes ning märgitud, et avalike vahenditena kasutati võistluste korraldamisel KULKA-lt saadud toetust summas 1500.- eurot. Toetuse kasutamise kohta on KULKA-le esitatud aruanne, mis on avalik. Soovi korral saab vaide esitajale aruande edastada ka EVL.

3. Vaides puuduste kõrvaldamise vastuses kinnitas vaide esitaja, et teabenõude vastus jõudis temani hilinemisega, so 06.05.2024. Inspektsioon märgib lisaks, et sama päeval edastas EVL ka inspektsioonile kõnealuse vastuse, mis registreeriti inspektsioonis 07.05.2024. Vastuskirja digikonteinerist on näha, et vastus koostati 29.04.2024 ning allkirjastati 30.04.2024.

4. EVL on vastuses inspektsioonile selgitanud, et 23.04.2024 esitatud teabenõudele vastati koheselt. Kuna vaide esitaja soovis saada EVL presidendi allkirjaga faili, siis edastas EVL eraldi ka allkirjastatud vastuse nii vaide esitajale kui inspektsioonile.

5. Inspektsioon selgitab siinkohal, et seadusandja ei ole määranud teabenõudele vastamise vormi, sh vastuse digiallkirjastamise nõuet. Seda, kes asutuse töötajatest ning mil viisil teabenõudele vastab, reguleerib asutus ise.

6. Eelnevast tulenevalt ei saa inspektsioon vaide esitajaga nõustuda, et tema 23.04.2024 esitatud teabenõudele ei ole tähtaegselt vastatud. Vaide esitaja on ise inspektsioonile edastanud tema ja EVL vahelise kirjavahetuse, millest nähtub, et teabenõudele vastati 24.04.2024. Seega on teabenõudele vastamisel järgitud seadusjärgset tähtaega. Seda, et teabenõude digitaalselt allkirjastatud vastus jõudis vaide esitajani 06.05.2024, ei saa inspektsiooni hinnangul pidada hilinenud vastamiseks. Sellest tulenevalt langeb vaide esemena ära teabenõude tähtaegne täitmata jätmine.

7. Vaides puuduste kõrvaldamise vastuses on vaide esitaja märkinud, et EVL-i 06.05.2024 teabenõude vastus ei ole sisuline ja on eksitav. Selles tulenevalt on käesoleva vaide esemeks teabenõude nõuetekohane täitmata jätmine.

8. Inspektsiooni pädevuses on AvTS § 45 lõike 1 punkti 1 kohaselt teabevaldajate üle järelevalve teostamine teabenõuete täitmisel ja teabe avalikustamisel.

Juurdepääs avalikule teabele

9. AvTS § 3 lõige 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida koopiaid ja väljavõtteid olemasolevatest dokumentidest.

10. AvTS § 4 lõike 1 kohaselt on teabevaldajad kohustatud demokraatliku riigikorralduse tagamiseks ning avaliku huvi ja igaühe õiguste, vabaduste ja kohustuste täitmise võimaldamiseks tagama juurdepääsu nende valduses olevale teabele seaduses sätestatud tingimustel ja korras.

11. Teabele juurdepääsu saab tagada kas teabe avalikustamisega (nõuded on sätestatud AvTS 4. peatükis) või teabenõude täitmisega (nõuded on sätestatud AvTS 3. peatükis).

12. Teabevaldaja peab teabenõude kas täitma, väljastades küsitud dokumendid juurdepääsupiiranguteta osas (AvTS § 17 ja § 38 lg 2) või keelduma teabenõude täitmisest mõnel AvTS §-s 23 nimetatud alusel. Keeldumist tuleb ka põhjendada.

13. AvTS § 9 lg 2 punkti 1 kohaselt on teabevaldajad kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus.

14. EVL on nii kirjavahetuses vaide esitajaga kui selgitustes inspektsioonile märkinud, et KULKA toetuse kasutamise aruanne on avalik. Siinkohal märgib inspektsioon, et info toetuse aruande esitamise tähtaja ning saabumise kuupäeva osas on avalikult näha KULKA kodulehel https://www.kulka.ee/avalik-teave/eraldused, kuid kõnealune aruanne ei ole selle lehe kaudu avalikult kättesaadav.

15. EVL pakkus vaide esitajale soovikorral aruande saamise võimalust liidult seda küsides. EVL märgib selgituses inspektsioonile, et vaide esitaja ei ole seda võimalust kasutanud. Inspektsioon mõistab olukorda nii, et aruannet ei ole küsitud põhjusel, et teabenõude punktis 9 küsitakse dokumenti (otsus, leping vms) riigilt, KOV-ilt või eraõiguslikult juriidiliselt isikult saadud toetuse saamise kohta, mitte aruannet raha kasutamise osas.

    Eelnevast tulenevalt ei saa inspektsiooni hinnangul pidada teabenõuet punkti 9 osas täidetuks, sest vaide esitaja ei küsinud teavet toetuse kasutamise aruande kohta.

Eesti Vehklemisliit teabevaldajana

16. Mittetulundusühingute seaduse § 1 lõike 1 kohaselt on mittetulundusühing (MTÜ) isikute vabatahtlik ühendus, mille eesmärgiks või põhitegevuseks ei või olla majandustegevuse kaudu tulu saamine. Sama seaduse § 7 lõike 1 punktis 3 on sätestatud, et MTÜ eesmärk määratakse põhikirjaga. EVL põhikirja punktis 1. on märgitud, et liidu eesmärgid ja põhitegevused on suunatud spordi ja eelkõige vehklemise harrastamisele ja selle tingimuste loomisele Eestis.

17. EVL põhikirja punkti 5 kohaselt on liit eraõiguslik juriidiline isik. Sellest tulenevalt laienevad liidule AvTS § 5 lõike 2 kohaselt teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid – teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist (eelkõige sportimisvõimaluste loomist, võistluste korraldamist jms). Samuti võrdsustatakse liit teabevaldajaga teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist.

18. Tulenevalt spordiseadusest on sporditegevuse korraldamine ja arendamine spordiorganisatsioonidele/spordialaliitudele seadusega pandud kohustus ehk avalik ülesanne. Seega inspektsiooni hinnangul täitis EVL Põhjamaade meistrivõistluste korraldamisel vehklemises seadusest tulenevat avalikku ülesannet. EVL on kirjavahetuses vaide esitajaga märkinud, et võistluse korraldamisel kasutati KULKA-lt saadud toetust ehk avalikku raha. Sellest tulenevalt täitis EVL käesoleval juhul seadusest tulenevat avalikku ülesannet ning kasutas selle ülesande täitmisel ka riigi raha.

19. Eelnevast tulenevalt on inspektsioon vaide esitajaga sama meelt selles, et EVL on eraõigusliku juriidilise isikuna teabevaldajaks spordiseadusest tuleneva avaliku ülesande täitmisel riigilt saadud toetuste kasutamise osas**.**

20. Vaide esitaja ja EVL-i vahelisest kirjavahetusest nähtub, et võistluste korraldamisel on kasutatud KULKA-lt saadud toetust. Eesti Kultuurkapitali seaduse § 1 lõike 1 kohaselt on KULKA avalik-õiguslik juriidiline isik, mille tegevuse eesmärk on muu hulgas

kehakultuuri ja spordi toetamine rahaliste vahendite sihipärase kogumise ja sihtotstarbelise jagamise kaudu.

21. KULKA kodulehel on märgitud, et sihtkapital saab tulu nii riigieelarvelistest vahendistest kui ka muudest allikatest. Samas on täpsustatud, et toetuste jagamiseks kasutatakse riigieelarvest tulnud raha. Telefonivestluses kinnitas KULKA esindaja, et spordivõistluste korraldamiseks taotletav toetus maksatakstakse riigi eelarvest saadud rahast. Sellest tulenevalt on inspektsioon seisukohal, et KULKA-lt Põhjamaade vehklemise meistrivõistluste korraldamiseks saadud raha on riigi eelarvelistest vahenditest makstav toetus.

22. Kuna teave riigi raha kasutamise kohta peab olema avalik, siis ka avalikust rahast makstava toetusega seotud dokumendid on avalik teave. Seega KULKA-lt kõnealuste võistluste korraldamiseks saadud toetust puudutavad otsused/lepingud on avalikud selles osas, millele ei ole kehtestatud seadusest tulenevat juurdepääsupiirangut.

23. Eelnevast lähtuval on EVL teabevaldajana AvTS § 9 kohaselt kohustatud võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele, sh tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus. Sellest tulenevalt on inspektsioon seisukohal, et teabenõude punktis 9 küsitud dokument EVL-ile antud toetuse kohta otsuse, lepingu vms vormis on avalik teave AvTS-i mõistes ning EVL-il teabevaldajana tuleb teave väljastada juurdepääsupiiranguteta osas.

24. Inspektsioon mõistab nii vaide esitajale kui inspektsioonile antud selgitusi selliselt, et teabenõude punktides 1 – 8 küsitu puhul ei ole tegemist avaliku raha kasutamisega. Sellest tulenevalt ei ole inspektsiooni hinnangul EVL kõnealuste punktide osas teabevaldaja AvTS-i mõistes.

Kokkuvõte

25. Vaide esitaja soovis 23.04.2024 teabenõudega teabevaldajalt info avaldamist Põhjamaade vehklemise meistrivõistluste korraldamisel kasutatud rahaliste vahendite kohta. Kuna inspektsioon on seisukohal, et teabenõude punktides 1 – 8 küsitu osas ei ole EVL teabevaldaja AvTS-i mõistes, siis selles osas jätab inspektsioon vaide rahuldamata. Samas on inspektsiooni hinnangul EVL teabevaldaja võistluste korraldamiseks KULKA-lt saadud toetuse osas, sest tegemist on riigi eelarvest saadud rahaga ehk avaliku raha kasutamisega. Selles tulenevalt rahuldab inspektsioon vaide teabenõude punktis 9 küsitu osas ning teeb EVL-ile ettekirjutuse teabenõude kõnealune punkt uuesti läbi vaadata ning küsitud dokument otsuse, lepingu vms vormis välja anda juurdepääsupiiranguteta osas. Juhul, kui EVL siiski leiab, et punktis 9 küsitud teavet ei saa väljastada, siis tuleb ära märkida keeldumise alus ning keeldumist põhjendada.

26. Inspektsioon peab vaide esitajaga nõustuma, et EVL vastused on olnud eksitavad. EVL ja vaide esitaja vahelises kirjavahetuses on selgitud, et võistluste korraldamisel on kasutatud KULKA-lt toetusena saadud avalikku raha. EVL presidendi allkirjastatud teabenõude vastuses ning järelepärimise vastuses inspektsioonile on EVL märkinud, et riigi ega KOV-i raha ei ole kõnealuste võistluste korraldamisel kasutatud. Isegi, kui EVL oma vastustes on mõelnud seda, et teabenõude punktides 1 – 8 küsitu osas ei ole kastutatud riigi raha ning punktis 9 küsitu puhul kasutati, siis tuleb seda ka selgelt ja üheseltmõistetavalt teabenõudjale selgitada.

/allkirjastatud digitaalselt/
Karin Uuselu
jurist
peadirektori volitusel